

DIRECTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ - JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
INAPOIAZĂ.

Unitatea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an 150 Lei
Pe 6 luni 75 Lei
Pe 3 luni 40 Lei
Pentru America 2 Dolari
Numărul 3 Lei

Pentru inserate se plătesc 5 lei de șir garmond
La publicările ulterioare
se socotește taxa jumătate.

Pensiile*)

de Un preot.

Chestiunea aceasta are o importanță cu mult mai mare decât cum s'ar părea la prima privire. În tot cazul, în rândul întâiu se prezintă ca o necesitate de dreptate socială. Dacă ți-ai epuizat puterile și ți-ai istovit sănătatea în muncă, ai drept să pretinzi dela celce s'a folosit — stat sau societate particulară — de energia tinereții și bărbăției tale să-ți asigure anii bătrânețelor, iar în caz de moarte, existența celor ramași pe urma ta.

Pătrunse de datoria aceasta, statele bine-organizate ale lumii au asigurat pensii muncitorilor manuali și intelectuali, pe care îi au în serviciu, înființând fonduri de pensii. Pentru alimentarea acestor fonduri funcționarii respectivi contribuie cu câte 2—3% din leafă, iar țările inscriu, an de an, în buget sume considerabile pentru umplerea goiturilor.

Biserica apuseană a făcut la fel. Știu eparhii, în cari înainte de războiu, când leafa anuală a unui funcționar bine plătit era 2400 cor., se da preoților o pensie anuală de 2000 cor.

Biserica noastră unită s'a năzuit să țină pas cu lumea. S'a izbit însă de o piedecă mare: sărăcia, și de o altă piedecă și mai mare: lipsa de solidaritate. Fiecare eparhie a înființat fond de pensii pentru preoți și, deosebit, fond viduo-orfanal. O eparhie apoi, cea a Gherlei, și-a fărâmițat și mai mult fondurile, creind fonduri după regiuni (ungurean, ardelen).

*

După unirea națională am ajuns între alte împrejurări. Vechiul regat se îngrijește foarte puțin de soarta pensionarilor, văduvelor și orfanilor. N'are fonduri de pensii. Ca să asigure ceva pensii, incasează foarte regulat câte 10% din leafa funcționarilor săi și, în schimb, dă foarte neregulat pensii minime.

De un timp încoace, clasa funcționarilor, și mai cu seamă dascălimea, se agită tot mai mult pe tema aceasta atât de vitală, a pensiunilor. O revistă a învățătorilor, „Lamura“, spunea, că o bancă streină și-a oferit serviciile statului român: Să incasseze taxele de 10% ce varsă funcționarii în vistieria statului și, în schimb, să dea funcționarilor, după 30 de ani de slujbă, întreagă leafa ultimă, ca pensie.

În „Viața Românească“ din Iași, un profesor universitar critică, pe tema pensiunilor, foarte aspru pe conducătorii statului. Spune verde, că ceace face statul, încassând 10%

*) În vederea conferinței episcopalești din Joia viitoare facem loc cu plăcere și — pentru importanța chestiunii — chiar aici la loc de frunte, acestui articol trimis mai de mult din partea unui distins preot al bisericii noastre. N. R.

dela funcționari și dând pensii atât de mici, este o „hoție“.

Acest procedeu al statului eu nu mă încumăt să-l calific de hoție, ci mai mult de mare prostie națională. Statul socotește că nu se poate lipsi de suma uriașă de 1 miliard lei ce varsă funcționarii, ca taxă de pensie, în vistieria țării. Din această sumă dă ceva ca pensii funcționarilor, văduvelor și orfanilor, iar restul îl întrebuințează pentru acoperirea altor trebuințe.

Și aci rezidă imprudența celor ce conduc destinele țării. Căci chestia pensiilor nu trebuie privită numai ca o necesitate de dreptate socială, ci și ca mijlocul cel mai puternic pentru ridicarea moravurilor publice. Funcționarii țării sunt venali, amestecați în afaceri veroase. De pe urma acestor mituiri și nereguli, statul suferă pagube enorme. Un funcționar — ni-se pare Cioc, dela Satu-Mare, prins că a păgubit statul cu milioane — a avut curajul să spună: „Am fost nevoit să fur, fiindcă statul nu asigură existența mea și a familiei mele“. E cert, că statul suferă pierderi materiale și, mai ales, morale incomparabil mai mari, decât cum sunt oruțările pe care le face pe spatele bieților funcționari.

*

Ce lucru cuminte ar fi, dacă statul ar asigura pensie cinstită lefegiilor! Sunt sigur că cei mai mulți funcționari, în acest caz, vor suferi orice fel de privațiuni și vor munci cu drag, știind că li-e asigurată vremea bătrâneții și în caz de moarte prematură, văduva și copiii nu vor rămâne pe drumuri. Iar cei aplecați spre incorectitudini nu vor cuteza să facă pasul nenorocit care, poate, le va procura bogăție, dar, în cazul dacă sunt prinși, le va aduce cea mai grea pedeapsă: pierderea pensunii.

Va asigura statul lefegiilor săi pensii cinstite? Ar fi de dorit s'o facă, cu un ceas mai de grabă, în interesul moralului țării*). Dar aceeaș datorie o are și biserica față de slujitorii săi. Biserica noastră unită e mică și săracă. Nu va putea să facă ceace va face statul pentru funcționarii săi. Dar tocmai aceasta e datoria bisericii: Să arate statului că din sărăcia ei face tot ce-i stă în putință pentru ștergerea lacrimilor depe obrazii celor năpăstuiți de soartă.

În toate centrele eparhiilor noastre avem bisericieni, financieri bine apreciați. Datoria lor este să chibzuiască, să facă propunerii: Cum s'ar putea să se adune deosebitele fonduri din deosebitele dieceze și să se formeze un mare fond de pensii, care va avea mai mulți sorti de izbândă în deslegarea problemei.

Munca lor va fi una dintre cele mai bine-cuvântate și va fi răsplătită cu lacrimile de mulțumită ale atâtor văduve și orfani.

*) Noua lege de pensii, care tocmai se discută în parlament este un însemnat pas în această direcție. N. R.

Catedrala dela Alba-Iulia. E vorba de catedrala încoronării, simbolul unității noastre naționale, dat — firește — în grija bisericii ortodoxe, care prin marele său număr de credincioși „dominează“ absolut covârșitor asupra tuturor celorlalte culte ale țării. Grija ce i-se de însă este din acelea cari pot să rușineze nu numai o biserică, ci și o țară întreagă, în numele căreia îndrăsnim să ne alăturăm și noi protestului cuprins în următoarele șire ale ziarului „Universul“ dela 29 Martie c:

„După lungi desbateri, în care s'au căutat argumentări patriotico-artistice îmbibate de „peripatetism, părea că s'a ajuns la un fel de „recunoaștere, că trebuie să fie un monument național catedrala dela Alba-Iulia.

„S'ar fi crezut, că din acel moment, cei în a căror sarcină cade grija de monumentele de artă națională, urma să se silească să îngrijească, pilduitor și de catedrala, în care s'a încoronat cel dintăiu rege al țărilor unite.

„S'ar fi crezut. Minunatul monument însă e lăsat înainte pradă dărăpănării și năruirii. Nu se îngrijește nimeni de el. Mușchii putregaiului și părăsirii, doar ei se întind pe părășii celui dintăiu templu, înălțat în cinstea liberării și unirii Ardealului, ca o osândă în fața celor cari nu-și împlinesc datoria.

„Poate o fi lăsat monumentul acela pradă ruinii, fiindcă n'o fi ținând de ministerul artelor și cultelor. Poate. Dar d. ministru al artelor și cultelor e un profesor de istorie națională. Și în cazul acesta, e cu totul ciudat, cum nu ia inițiativa să salveze un monument de artă națională, afirmând cultul celui mai important eveniment istoric al poporului românesc.“

Dar noi am mai avea un cuvânt și către biserica ortodoxă a țării: Nu crede aceasta biserică, în fruntea căreia s'a așezat de curând un adevărat patriarh, că dacă a înțeles să primească grija unui atare monument național, are și ea anumite îndatoriri, — poate chiar mai mari decât acelea ale ministrului monumentelor istorice —, cari nu pot fi neglijate fără a se face vinovată de oprobriul tuturor fiilor buni ai neamului nostru.

O spunem nu ca uniți, ci ca Români, în care calitate nu ni-se va interzice poate să ne interesăm și noi de această catedrală a românismului integral.

O biruință. Ceace numai bănuiam în numărul trecut, în legătură cu votarea din Senatul a legii pentru organizarea bisericii ortodoxe, s'a confirmat pe deplin și încă într'o formă pe care o socoteam mai puțin probabilă: Nenorocitul articol 37, care spunea că „serviciul divin la sărbătorile naționale și ale familiei domnitoare se va face în biserica ortodoxă“, a fost cu totul înlăturat, și aceasta la dorința expresă a Consiliului de miniștri. Nu mai există prin urmare nici un motiv de-a ne teme, că în cursul discuțiilor dela Cameră, cari

nu s'au terminat încă în momentul când scriem aceste șire, să se revină asupra unei dispoziții, care ar fi lezată în măsură atât de mare și într'un chip atât de umilitor interesele vitale ale bisericii noastre.

Faptul acesta constituie incontestabil o *biruință* și încă una din cele mai însemnate. *Legenda* faimoasei „dominațiuni” a bisericii ortodoxe, înțeleasă într'un sens potrivit dispozițiilor clare ale Constituției și mai ales interpretărilor autentice date la votarea ei din partea miniștrilor cari au ținut să-i precizeze înțelesul, a fost acum de nou și, să sperăm, definitiv spulberată: *Biserica ortodoxă română nu este „dominantă” decât în sensul de a fi biserică „marei majorități a Românilor”, iar nici decât nu în acela de a fi o biserică a Statului, care ar domina pe temelul vre-unui privilegiu unic, pe care n'ar trebui să-l împartă cu toate celelalte culte, ori — fiind vorba de calitatea de a fi o biserică „națională” — măcar cu biserică noastră română unită.* Atitudinea dărză și hotărâtă a episcopatului nostru a pus Consiliul de miniștri în fața necesității de a rupe cu atitudinea echivocă de până acum — cuprinsă, în felul cunoscut, chiar și în „Expunerea de motive” care însoțea acest ultim proiect de lege — și de-a indica de nou spiritul și sensul adevărat al „dominațiunii” ortodoxe din Constituție.

Chestia serviciului divin din sărbătorile naționale și acelea ale familiei domnitoare a rămas deci să se aranjeze pe altă cale, probabil în legătură cu legea anunțată asupra regimului cultelor. Nu știm dacă e cazul, dar de cumva se va cerca acolo o legiferare a acestei chestiuni, va trebui neapărat să ne dăm toată silința, ca biruința, mai mult *negativă*, de acum, să îmbrace atunci haina unei dispoziții *pozitive* și categorice, care să taie pentru totdeauna pofta ortodoxismului nostru de-a se erija în postura de biserică *oficială* a țării.

Biruința de acum ne dă toate nădejile, că nu vom fi înfrânți nici în lupta de mâine, iar *calea dârșeniei și a intrasigenței*, pe care

am ajuns la biruința de azi, este o indicație din cele mai prețioase pentru felul cum trebuie să luptăm și de acum înainte.

Catalogul presei din România. *Primum Catalogul ziarelor și revistelor din România*, editat de societatea anonimă de Publicitate „Rudolf Mosse” din București.

Intr'un volum de 74 pagini, sunt strânse laolaltă toate datele ce ne pot interesa asupra presei românești. Progresului economic general al industriei și comerțului țării, era indicat să-i urmeze și auxiliarul-imediat apropiat: Nevoia de reclamă. Pentru inserenții în ziare, constituie o problemă destul de grea alegerea publicațiilor celor mai indicate. Lipsa unei călăuze sigure, care să îndrumeze comerțul și industria în alegerea publicațiilor celor mai potrivite, este pe deplin înlăturată prin apariția „Catalogului presei române” al societății „Rudolf Mosse”.

Se găsesc trecute în acest catalog, tarifele tuturor publicațiilor cu arătarea prețurilor pe cm. p., mm. sau linie, după măsurătorile întrebuițate de ziare; prețul pe pagini și fracțiuni de pagini pentru reviste, etc. Prețurile sunt calculate după tarifele originale, acordându-se clienților toate rabaturile convenite la repetări de anunțuri. — Dacă se găsesc unele lipsuri în catalog, aceasta se datorește, pe cât știm, exclusiv publicațiilor cari nu și-au trimis datele necesare editurii Catalogului.

În viitoarea ediție a catalogului lacunele acestea vor fi înlăturate, toate publicațiile trimițându-și datele necesare pentru Catalog. În acest scop, editura Catalogului roagă toate publicațiile din țară, să i trimească exemplare de probă și să-i comunice tarifele de publicitate, date absolut necesare și în interesul achiziționării de reclame.

Catalogul se distribuie gratuit.

Cereți pretutindenea „UNIREA”

☐ ☐ **Folța „Unirii”** ☐ ☐

Scrisoare deschisă

Către I. P. S. Sa Mitropolitul Sibiului.

I. Preasfințite Părinte,

A trecut anul, de când într'o scrisoare mi-am luat voie a Vă avertiza, că anumiți oameni din anturajul I. Preasf. Voastre — credem desigur, că fără știrea și aprobarea marelui arhieru —, prin publicații tendențioase și nevrednice de un cler care pretinde a se respecta, spedate pe fâșii *tipărite* pe adresa clerului unit, eearcă a pescui în tulburare...

Nu credeam, că versiunile unor „oase nedihnite” s'ar afla sălășluite la treptele unui tron arhieresc. Nădăjduiam atunci, că acest avertisment, dat și publicității în „Unirea”, va potoli — cel puțin de ochii lumii — tendința de proselitism, de care biserică neunită se apăra cu: „Apage...”

Și iată I. P. S. un anumit Domn, care se întitulează *asesor consistorial*, numele puțin impoartă, are cutezanța de ași trimite câteva elucubrațiuni — rod al unei minți bolnave —, iarăși pe adrese *tipărite* cu caracterele Telegrafului, preoțimei unite. O face acum probabil incurajat de arhierul său, că altfel n'ar îndrăzni să Vă compromită, presupunând, firește, că autorul „Luminci văzute” aieva face parte din clerul I. Preasfinției Voastre...

Nu mi-aș bate capul cu această broșură, doar arhierul meu își știe apăra biserică de porțile... Sibiului..., dacă mi-s'ar fi împlinit

dorința exprimată mai dăunăzi cu multă umilință: „Să mă lăsați în bună pace, cu publicațiile Dvoastră”.

Nu m'ați lăsat, deși v'am rugat I. P. S.! Doară nu mă puteam adresa cutărui Scorobăț!! Iată ghinionul! Eu trebuie să scriu, I. P. S. V. să cetiți și — să Vă plictisiți, că alt rezultat nu sperez.

Acum nu mă mai rog. Din momentul ce biserică — al cărui șef sunteți —, începe corespondență cu umilința mea, de care pretinie nu mă pot discotorisi, datorința de urbanitate îmi dictează să răspund.

Bine înțeles biserică I. P. S. S. V. mai bogată, — doară are fonduri prea multe — prin *tipărituri*, — eu mai sărac, cu o mică scrisoare ce costă 50 bani plus porto recomandat. Numi pare rău de această sumă, dacă biserică Sibiului, reprezentată prin *asesorul său*, îmi donează o *marfă* ce coastă 20—30 Lei. Tot eu fac afacerea!!

Dar nu Vă dați seama, Preasfințite, ce urâtă meserie deprind organele bisericii, făcând slujba ispitorului Domnului?? Nu Vă dați seama, că Apostolii scriau epistole pline de demnitate, lumină și Adevăr, cătră credincioșii lor?? Oare sf. Pavel, dacă ar fi vlădică la Sibiu, nu l-ar îngărda pe dl Scrobeț pentru o faptă atât de nevrednică? Ori dară „lumina cea adevărată” e alta la Sibiu și alta pe Golgota?

Inzădar îmi pun atari întrebări, la aceste nu voi lua răspuns — răspunsul, nu poate veni din *oficina frigurilor de mărire deșartă*, — îl va da numai o conștiință neturburată de *veleități dominante!*

Alte documente

Pentru a putea trăi în România mare, trebuie să ne facem... ortodocși.

După documentele publicate în numărul trecut găsim, că e potrivit să înfățișăm de astădată alte dovezi, în cari noua dogmă ortodoxă, a exterminării bisericii române unite, este înscrisă cu puterea unui articol de credință, pe care a jurat, se vede, întreagă ortodoxia ciscarpatină. Primul se referă la un șef de muzică, țigăru și, din păcate, unit, care trebuie să se facă ortodox, fiindcă altfel nu mai poate să cânte, iar al doilea conține părerea organului oficial al Consistorului ortodox din Arad, stăpânit, se pare, tot mai mult de duhul rău al Ciuhandului de acolo.

I

Proces verbal

Dresat în 8 Decembrie 1924 în cancelaria protopopească unită din...*), cu conducătorul de muzică țigănească... din...

Prezentându-se înaintea subscrișului sub numitul... predă în fața martorilor subscriși următoarea jalbă:

Domnule protopop! Așa sânt de năcăj încât îmi vine să iau lumea în cap din cauza următoare: Ori unde mă duc cu banda mea muzicală din... la casină, la cafană, la casă private și ori unde convin nu mai am pace de dl primpretor..., de dl protopop ortodox..., de dl director dela școala agronomică... încontinuu mă molestează *cu amenințări, presurări și promisiuni*, că să-mi părăsesc legea mea unită și să trec la legea ortodoxă, căci dacă nu trec atunci *nu mai sufer să mai zic cu vioara și cu banda*, ci să trec să fim de o lege, să trecem cu toții la mulțime, unde sunt toți domni, de cari trăim noi.**)

Eu nu mi-aș lăsa legea, în care m'am născut, dar ei mă silesc prin aceste amenințări și eu având familie grea, 4 copii, părinții bătrâni și soția, laolaltă 8 guri, pe cari trebuie

*) Datele concrete le suprimăm, din motive, asupra cărora credem a fi de prisos să mai insistăm. N. R.

**) Curat raționamentul unguresc de pe vremea Cu pâinea, apa, aerul, șcl... ungurești! N. R.

Dorința pentru care iau condeiul, este Vă mai repet — și acest drept îl am —, nu doresc corespondența cu publicațiile bisericești Dvoastră; dragostea mea nu mi-o puteți sili, nu V'o dau! — și V'am spus anul trecut că e pagubă de hârtie și tipar ce costă mult.

Și tot eu, cel mic, trebuie să Vă spun că cu banii cât costă cartea Dvoastră, trimisă mii de preoți „uniți” pe de gratis și franc, ați fi putut face o clopotniță ori un iconostah bunăoară în Sângerul de Câmpie, unde are un credincios (zi unul), căruia i-s'a dat porțiune canonică, loc de biserică și de casă parohială ori se puteau plăti impozitele pentru terenuri expropriate din parohiile ortodoxe fără credincioși, cari ar putea să le plătească!! Amintesc de alte neajunsuri bugetare, de desigur au multe goluri...

Ca încheiere, Vă promit I. Peasfințite, nici pe viitor nu voi rămânea dator. La fel elucubrațiune neunită trimisă pe adresa oficiului meu parohial, Veți avea răspunsul. Nu nădejdea să Vă îndrept — sunt mic, dar Vă plictisesc cred, cum mă plictisiți și pe mii și mii de frați ai mei. În urma acestei plictisiri — care e bună și ea de ceva —, cred, că doi veți reveni la realitate, și veți dispune mică arhonți a se ostoi, și a-și validita slăbiciunile puteri intelectuale pentru — a mătura înaintea casei proprii, unde slavă Domnului, este deosebit de măturat. — Cu stimă

Dileu, la 10/III 1925.

Ion Belu
paroh gr.-catolic

le susțin, mă trage în ispită, cu toate acestea te rog să ma scapi din această primejdie.

Această jalbă, după citire și explicare, o recunosc de a mea și o întăresc cu propria mea subscriere în fața martorilor.

..., la 8 Decembrie 1924.

După multă socoteală de frica domnilor deneagă subscrierea, dar recunoaște adevărul celor scrise, ceea ce o dovedim noi subscrișii martori, cari am auzit cu urechile noastre celea mai sus înșirate.

..., la 8 Decembrie 1924.

În fața mea:

..... martor.
protopop. martor.

II

În numărul său dela 29 Martie »Biserica și Școala« din Arad scrie următoarele:

»SPRE O NOUĂ UMILIRE«. Sub acest titlu sugestiv surata »Unirea« din Blaj, se tânguește într'un articol mai lung, că articolul 37 din proiectul pentru organizarea bisericii noastre spune: »Serviciul divin oficial la sărbătorile naționale și ale familiei domnitoare se va face în biserica ortodoxă«.

Foarte natural, doar suntem în țară ortodoxă!

Noi le propunem o soluție fraților uniți. Întoarceți-vă la biserica mamă, de unde ați dezerțat pentru interese cari nu sunt dela Dumăneșeu, și atunci veți fi una cu majoritatea neamului.

BISERICESTI.

Lunia trecută, în 30 Martie c. s'a ținut la Roma din partea sf. Părinte un nou Consistor secret, în care s'au aprobat definitiv canonizările fericiților Ioan Vianney, Petru Căbășiu, Ioan Eudes, precum și a fericitelor Maria Magdalena Postel, Magdalena Sofia Barat și Tereza de Pruncul Isus. Alocuția papală și raportul amănunțit asupra celor petrecute în Consistor, încă nu ne-a sosit până în momentul când scriem aceste șire, și de aceea ne vom putea ocupa de ele abia în numărul viitor.

Joia viitoare se va ține aici la Blaj obișnuita conferință de primăvară a episcopatului nostru, în care desigur se vor pune în discuție toate chestiunile importante la ordinea zilei, și cu deosebire aceea a fondurilor preoților deficienți și viduo-orfanale, a căror situație a preocupat în timpul din urmă atât de intensiv cercurile noastre bisericesti. Hotărârile la cari s'ar ajunge asupra acestui punct vor trebui firește aduse și în fața sinoadelor preoțești și fiind chestia urgentă, nu-i eschis ca în timpul cel mai scurt să avem, în toate eparhiile, și atari sinoade, în cari, evident, se vor discuta apoi și atâtea alte lucruri de interes vital pentru biserica noastră.

„L'Osservatore Romano“ are informația, că în mai bine decât 20 la sută din bisericile anglicane ale Mării Britanii s'au reintrodus confesionalele, ușurând prin aceasta în mod considerabil sporul tot mai însemnat al convertiților anglicani.

Abia acum aflăm, din ultimul număr al organului oficial al eparhiei lugojene, că în 26 Februarie c. s'a ținut la sediul episcopesc din Lugoj un consistor plenar, în care s'au discutat chestii de ordin administrativ și economic. S'a decis — după cum scrie „Sionul Românesc“ — o cât mai întinsă colaborare la reușita pelerinajului de anul sfânt ce se va face la Roma. În chestia școlară s'a decis redactarea într'un memoriu a tuturor doleanțelor noastre. Nu se putea, ca consistorul plenar să

nu-și aducă aminte și de chestia pensiei văduvetor și orfanilor: S'a decis a se elabora din partea Venerabilului Ordinariat un proiect de ameliorare a ajutoarelor“.

În legătură cu discuțiile asupra concordatului se afirmă, că prin mișcarea în diplomație ce se pregătește, va fi înlocuit și d. Pennescu, ministrul nostru la Vatican. Motivele cari ar fi determinat guvernul la acest pas, se datoresc afirmative faptului, că dsa a încercat mult lucrurile cu prilejul tratativelor în vederea încheierii unui concordat cu sf. Scaun. „Iar în ultimul timp — spune o gazetă din București — când d. Duca a cerut reluarea tratativelor, i s'a răspuns de către Cardinalul Gasparri, că aceste tratative nu ar putea fi deschise decât atunci, când guvernul român va avea o atitudine precisă în această chestiune; lucrurile au rămas de atunci în suspensie. — Acest eșec se datorește modului nedebaciu, în care d. Pennescu a condus tratativele cu reprezentanții Vaticanului“.

„Legea Românească“, organul oficial al episcopiei ortodoxe din Oradea, scrie în ultimul său număr (1 Aprilie), că patriarhul Dimitrie al Iugoslaviei a propus convocarea unui sinod ecumenic al bisericii ortodoxe, care să aibă loc la Niș. Mai amintește apoi, că biserica română ar fi aderat la această propunere, dar cere ca sinodul să se țină la... Ierusalim. — Toată lumea ortodoxă vrea deci un conciliu ecumenic, dar Grecii îl vreau la Constantinopol, ori macar la Salonic, Bulgarii la Sofia, Sârbii la Niș, iar Rușii, cari nu prea au astăzi cuvânt, l-ar cere de sigur la... Moscova. Singur biserica ortodoxă română se leagă, cum vedem, cu încăpăținare de Ierusalimul Sanctității Sale Damianos și aceasta, probabil, aducându-și aminte de cuvintele Mântuitorului: „Ierusalime, Ierusalime, de câte ori am voit să adun pe fiii tăi, cum adună găina puii sub aripi, și nu ai vrut“. — E sigură, se vede, că în forma aceasta contribuie, mai bine decât pe orice altă cale, la zădărnicierea „mărețului plan“.

În frunte cu literatul Sigfried Undset, convertit de curând la catolicism, o deputație a catolicilor din Norvegia a cerut Stortingului din Oslo, să casseze legea, contrară libertății de conștiință, înscrisă în Constituție, prin care ordinul Iesuiților este oprit în Norvegia.

Știri mărunte.

Dela biroul central al pelerinajului. Toate comitetele locale și eparhiale ale pelerinajului român la Roma sunt stăruitor invitate, să trimită biroului central dela Blaj, pe adresa secretarului general pâr. canonic Dr. Ioan Coltor, cel mai târziu până la 15 Aprilie, toate datele și sumele referitoare la participare, cunoscând că anunțările ce ni-se vor face după această dată nu vor mai putea fi acceptate. — Biroul central al pelerinajului.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. Ioan Brânzeu, profesor, de paroh la Orosfaia, iar pe pâr. Nicolae Fechet de adm. parohial la Frata.

Importante descoperiri arheologice. O conferință, ținută de curând la Deva, din partea dlui D. Teodorescu, profesor la universitatea din Cluj, care a făcut în vara trecută săpături la Grădiștea Orăștiei, anunță, că acolo, pe culmea muntelui Muncelu, la 1215 m. înălțime, este adevărata capitală a imperiului dacic, o cetate cu totul deosebită de aceea dela Grădiștea Hațegului, unde Romanii cuceritori și-au creat — după obiceiul lor — jos în vale, lângă Râul mare, o cetate cu totul

nouă, care poartă în întregime caracterele culturii romane, în deosebire de cetatea de lângă Orăștie, care este curat dacă. — Săpăturile deosebit de interesante, ale dlui Teodorescu sunt încă abia la început, dar și din ce s'a scos până acum la lumină, se desenează foarte răspicat conturile unei descoperiri arheologice cu adevărat epocale.

Locale. Duminica viitoare, a Floriilor, va predica în catedrală pâr. Dr. Iuliu Florian, canonic mitropolitan.

— Pregătirea sufletească pentru Paști a elevilor și elevelor școlilor noastre s'a făcut și anul acesta prin exerciții spirituale, ținute deosebit pentru băieți și fete. Primele le-a condus pâr. canonic Dr. Ioan Sâmpăleanu, iar pentru fete a vorbit pâr. canonic Dr. Ioan Coltor. Duminica viitoare vor începe exercițiile spirituale pentru clericii seminarului nostru, pe cari le va conduce pâr. Dr. Augustin Tatar, profesor la Academia de teologie.

— În timpul din urmă se fac mari pregătiri pentru pardosirea cu piatră pătrată a porțiunii din oraș a drumului județean ce duce spre Secaș. Materialul este adunat în mare parte și în curând e vorba să înceapă lucrările.

În chestiunea pensiilor preoțimei. Ultimul număr (15 Martie) al »Sionului Românesc« din Lugoj scrie următoarele: »Fiind acum în discuția parlamentului noua lege a pensiilor, va trebui lămurită și chestia: dacă fondurile de pensii diecezane vor trece la stat, ori rămânem cum am fost până aici. Proiectul de lege al dlui ministru de finanțe de fapt cuprinde și funcționarii eclesiastici. De altă parte, d. ministru al cultelor a cerut Ordinariatelor datele referitoare la situația fondurilor de pensie, la diferitele categorii de pensionari, la statutele și regulamentele fondurilor. Cu toate acestea, se spune, n'ar fi iminentă nici o schimbare la felul de pensionare a eclesiasticilor dela noi. Nici nu știm, dacă ar fi de dorit!...«

Mulțumită publică. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »Ioan Telcian și soția sa Fîruca au donat bisericii gr.-catolice din Telciu suma de 15,000 Lei. — Senatul bisericesc aduce donatorilor, și pe această cale, mulțumitele sale cele mai călduroase, dorind ca pilda lor să găsească mulți imitatori«.

† Alexandru Pop Păcurariu, notarul cercual din Blaj, s'a stins la 28 Martie c. în anul 41 al vieții. Moartea atât de timpurie, și abia la doi ani după căsătorie, a acestui străgincios funcționar a impresionat adânc Blajul întreg, care i-a făcut o înmormântare din cele mai frumoase. — Odihnească în pace!

† Lavinia Florea n. Vijoli, soția preotului nostru Victor Florea, acum profesor la liceul Radu Negru din Făgăraș, căruia și pe această cale îi transmitem condoleanțele noastre, s'a stins la 25 Martie c. în anul 29 al etății, lăsând doi copii minoreni. — Fie-i partea cu dreptii!

Cărți & Reviste.

ZAHARIA BÂRSAN: Se face siud. Versuri. Poemul Unirii. Ed. „Cartea Românească“. București. 1925. Prețul 45 Lei.

După volumul „Poezii“, „Cartea românească“ din București scoate acum al doilea volum de versuri datorit delicatului poet ardelean și artistului atât de apreciat, care este d. Zaharia Bârsan, directorul Teatrului național dela Cluj. Este o frumoasă ediție de lux, în care alături de o întreagă serie de alte poezii, cititorii găsesc și cunoscutul „Poem al Unirii“, care a provocat atâta însuflețire curată în zilele prime după înfăptuirea unității noastre naționale.

DR. NICOLAE BRÎNZEU: Cultele în România (Biblioteca „Să fie lumină“, Nr. 16—17). Lugoj 1925. Prețul?

Brodată pe marginea faimoaselor hotărâri cihan-diste ale congresului orădan din 13-4 Noemvrie 1924 a „Asociației Andrei Șaguna“, această broșură, care în preajma legiferării iminente a regimului cultelor este de-o palpantă actualitate, orientează cu bune teme-iuri asupra raportului pe care trebuie să-l aibă Statul român față de diferitele culte ale țării. Sunt conside-rații istorico-iuridice cari pot fi folosite cu rezultat la apărarea drepturilor bisericii noastre.

GEORGE CURTEANU: *In jurul refacerii țării noastre*. Bistrița. 1925. Prețul 15 Lei.

Pe lângă multe alte chestiuni de ordin politic și economic, menite a promova, după gândul autorului, binele țării, broșura dlui Curteanu, atinge într'un interesant și bine susținut studiu, și chestiunea unificării bisericii române, militând pentru recunoașterea primatului papal. Este un nou glas de mirean, care, ridicându-se peste măruntele considerații ale ambițiilor locale și peste acelea, poate mai puțin mărunte, dar și mai puțin motivate, ale naționalismului mereu invocat, pune chestiunea deschis și pe față: Biserica românească nu poate contribui „la refacerea țării“, în măsură ce cu dreptate se poate aștepta dela dânsa, decât unindu-se cu biserica Romei, și încopciind prin aceasta sufletul neamului cu o noua, și cea mai puternică, verigă de civilizație atât de avansată a fraților noștri de sânge ai Apusului. Dar pentru mai buna orientare a cititorilor, sperăm să putem reproduce în curând câteva părți mai însemnate din această lucrare.

DR. IULIU FLORIAN: *Credința soldatului român. Rugăciuni și învățături pentru militari*. Blaj. 1925. Prețul?

Este rodul unei bogate experiențe făcute de autor în calitate de păstor sufletesc al soldaților, pe cari i-a îndrăgît și căroră vrea să le ajute. Este o cărticică lucrată anume — și putem adauge fără teama de-a fi desmișcați: lucrată bine — pentru ostașii români ai țării, cari ar trebui să aibă cu toții acest prețios „Vade mecum“, din care nu lipsește nimic ce-ar putea folosi unui soldat creștin și român.

COMOARA SATELOR. An. III Nr. 2-3 (Februarie-Martie). Revistă lunară de folklor. Blaj. Abonamentul 60 Lei pe an.

Simpatica revistă a dlui Traian German, care și-a făcut un bun nume în literatura noastră folkloristică, aduce și de data aceasta prețioase și interesante contribuții la cunoașterea sufletului țărănimii noastre din Ardeal.

ȘTIU-TOT. An. I Nr. 1 (Aprilie). Revistă enciclopedică ilustrată. București (str. Donici 9) Abonamentul 100 Lei pe an.

Este o nouă revistă pornită cu bune gânduri și cu mari nădejdi, care „vede-tot“, „știe-tot“ și „spune-tot“.

— Ca director semnează d. Ilie Ighel Deleanu, avocat. VIATA. An. XI Nr. 4 (Aprilie). Revistă populară catolică. Iași. Abonamentul 40 Lei pe an.

Telefonul „Unirii“.

P. Timișoara. În numărul acesta chiar publicăm un comunicat al biroului central al pelerinajului, care admite pe cât știm interpretarea că până la 15 Aprilie c. să se poată face și alte anunțări decât acelea cari s'ar fi făcut până acum la comitetele locale, ori eparhiale.

B. Cluj. Știam, și noi, că răspunsul nostru telefonic dat, în numărul 11, domnilor dela „Țara Noastră“ n'o se le fie chiar pe plac, și — mai ales — că autorul vizat al notiței lor anterioare n'o să ne poată uita n'curând. Dar, ca să folosim și noi vorbele dlor: „N'avem ce le face“. În continua luptă de apărare, pe care trebuie s'o ducem, săptămână de săptămână, prin acest organ de publicitate, am ajuns în situația de-a „îndrăsnici“ — vorba să fie! — să ne apărăm chiar și de atacurile ce ne vin dela anumite „somități literare“, de cari admitem bucuroși ca se găsesc atâtea între redactorii revistei politico-literare dela Cluj. Noi, păcatele noastre, n'avem nici o pretenție de aceasta natură, și de aceea ne-am simțit, evident, extrem de onorați, când în paginile atât de „literare“ ale „Țării Noastre“ am putut citi — chiar și numai în forma unei „rugăceli“ (scuzați forma puțin literară!) — numele gazetei noastre „Unirea“. De acum, că ni-s'a pus în vedere, că pentru îndrăzneala nemaipomenită ce-am avut de-a pune în discuție „competența“ autorului vizat, nu ni-se va mai da „nici o atenție“, suntem neapărat — și-ar fi o adevărată crimă să mai îndrăsnim și a nu fi — foarte desolați, dar cu toate acestea (spuneți-le, Vă rugăm, acest cuvânt) n'o să ne facem făcutul. Ar fi, mai ales acum în preajma sfântelor Paști, un păcat strigător la cer și, oricât am fi noi de streini de „sentimentele creștinești“ ale „Țării noastre“, nu ne putem permite una ca asta.

B. Trenton (America). Președintele soc. „s. Unirea“ este de prezent la Oradea mare, unde chiar face ultimele corecturi Bibliiei sale (Noul Testament), pe care spercăză s'o poată da gata până la Paști. Asupra acțiilor de cari ne scrieți nu Vă putem da deci acum nici o deslușire, dar știm, că întrucât se vor găsi mai mulți

cari vreau să participe la această acțiune, se va purcede foarte curând după aprobarea societății — care încă tot întârzie! — la o nouă emisiune. — Bani trimiși ne-au sosit și Vă mulțumim.

M. Sibiu. Am citit și noi somările, pe cari ziarul „Aurora“ din București le face guvernului pe tema că presa ar fi fost plătită să nu divulge scandalul care ar pune în joc „prestigiul șefului suprem al bisericii ortodoxe“ și așteptăm resignați să vedem ce-o să mai iese și din lucrul acesta. — Încât ne privește pe noi, o spunem de nou: Nu putem crede că lucrurile cari se vorbesc ar fi putut să se întâmple.

„Biserica și Școala“. Arad. Suprimarea art. 37 din noua lege pentru organizarea bisericii ortodoxe dovedește, că guvernul nu Vă mai aprobă și de aceea am vrea să știm dacă mai insistați asupra invitației ce ne-o faceți pentru a îmbrățișa ortodoxia Dvoastră.

Biserica gr.-cat. Balaspie. Pe anul trecut mai aveți o restanță de 30 Lei.

I. Aiton. Sperăm, că ați primit cele trimise.

Mulțumită.

Mulțumesc, și pe această cale, din inimă tuturor prietenilor și cunoștințelor, cari din prilejul trist al morții neuitatului meu soț EUGEN NICOLA au binevoit a mă mângăia, prin scrisori ori verbal, în suferințele mele.

Blaj, la 28 Martie 1925.

(37) 1-1

Văd. Maria Nicola

Consistorul arhiepiscopesc gr.-cat. — Blaj.

Nr. 1776-1925.

Licitație publică.

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de *Miercuri 22 Aprilie 1925, ora 11*, se va ține licitație publică, cu oferte închise, în biroul *Adm. centrale capitulare din Blaj*, pentru **darea în întreprindere a lucrărilor de completare a primului lot din „Institutul Reconștinții“**, conținând lucrări de zidărie (tencuieii), dulgher, lăcătuș, geamgiu, zugrav și vopsitor, sobe, conductă de apă și canalizare. Se pot prezenta oferte pentru grupe singuratică, pentru mai multe grupe, sau pentru toate grupele de lucrări.

Licitația se va face pe serii de prețuri unitare.

Catetele de sarcini, planurile și piesele contractului, necesare pentru întocmirea seriei de prețuri, se pot consulta la *susnumita Adm. centrală capitulară, în fiecare zi de lucru între orele 10 și 11*, de unde se pot obține și formularele necesare pentru ofertă — cari formulare sunt obligatoare — precum și condițiunile speciale ale licitației.

Blaj, din sedința consistorială, ținută la 31 Martie 1925.

Dr. Vasile Suciu

Arhiepiscop și Mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș.

(40) 1-1

Prețime!

Nou Apărut!

Predici la morți

de I. MARGA, protopop

1 expl. 45 lei, plus 5 lei porto.

Se află la Librăria Anca. Cluj.

(7) 20-20

ANUNT.

Doritorii de a reflecta la **biserica veche de lemn din Căpușul mic**, în stare bună afară de acoperiș, de 11 m. lungime și 5 m. lățime, să se adreseze cu ofertele lor Oficiului parohial gr.-cat. din Gilău. (38) 1-1

Convocator.

Membrii însoțirii „Piașarului“ sunt prin aceasta cu onoare invitați — în sensul § 7 din statute — la **adunarea generală ordinară** ce se va țineca Marti în **21 Aprilie 1925**, la oarele 11, în localul băncii „Patria“

OBIECTELE SUNT:

1. Raportul lichidatorilor cu privire la încheierea socotelilor pe anul 1921.

2. Eventuale propuneri.

Blaj, la 30 Martie 1925.

(39) 1-1

Lichidatorii.

Oficiul parohial gr.-cat. Sănmărtinul sărat.

LICITARE.

Curatorul bisericii gr.-catolice din *Sănmărtinul sărat* (judetul Turda-Arieș, plasa Vințul de sus) publică, pe ziua de 26 Aprilie c. (orele 2 p. m.), licitare mi-nuendă publică pentru **repararea bisericii**.

Întreprinzătorii doritori de-a executa lucrările necesare, se *invită prin aceasta* a lua parte la actul licitației. Informații se pot lua la fața locului. *Prețul de strigare 45,000 Lei.*

Curatorul bisericii își rezervă dreptul de alegere dintre toți reflectanții.

Sănmărtinul sărat, la 29 Martie 1925

Ilie Hirian
paroh.

(41) 1-2

Ioan Hirian
curator.

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 16-52

Mare asortiment

de mărfuri din Cehoslovacia ca: **Zefire,**

Delenuri, Satinuri, Ba-

smale etc., precum și o-

dăjdii bisericești: Vestminte

și Prapori din cele mai bune

stofe elvețiene, apoi Potire, Că-

delnițe, Cruci de mână și Cruci de

prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimani să nu-și comande din alt loc până ce nu se va com-
vînge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.